

ROLUL ASISTENTULUI SOCIAL ÎN REABILITAREA PSIHO-EMOȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ A PERSOANELOR AFECTATE DE COVID

*Dița Maria, drd. lector univ. catedra Asistență Socială
UPS "Ion Creangă"*

THE ROLE OF THE SOCIAL WORKER IN THE PSYCHO-EMOTIONAL AND SOCIAL REHABILITATION OF PEOPLE AFFECTED BY COVID

*Dița Maria, PhD., university lecturer
Social Assistance Department, Pedagogical State University "Ion Creangă"*

ORCID:0000-0002-8951-4133

Adnotare. Criza mondială generată de pandemia Covid-19, a adus populația lumii într-o stare de anomie socială, stare care este destul de dificil de a fi depășită fără suportul medical, psihologic și social al profesioniștilor. Pe lângă infectarea cu virusul pandemic, perioada dificilă de tratament, internare în spital sau decesul unui membru din familie, persoanele afectate de Covid trec prin perioade dificile din punct de vedere psiho-emoțional și social-economic.

Cuvinte-cheie: *pandemie, COVID-19, asistent social, reabilitare psiho-emoțională*

Summary. *The global crisis generated by the Covid-19 pandemic has brought the world's population into a state of social anomie, a state that is quite difficult to overcome without the medical, psychological and social support of professionals. In addition to infection with the pandemic virus, the difficult period of treatment, hospitalization or the death of a family member, people affected by Covid go through difficult periods from a psycho-emotional and socio-economic point of view.*

Keywords: *pandemic, COVID-19, social worker, psycho-emotional rehabilitation*

Pandemia expune o mare inegalitate în impact și în protecția drepturilor omului în țările afectate de pandemia COVID-19. Presiunile care decurg din pandemie și dificultățile de a răspunde la acestea riscă să submineze și să reducă drepturile și să elimine garanțiile. Cele mai puternice expresii ale acestui fapt sunt inegalitatea accesului la protecția împotriva abuzului și neglijării, accesul la tratament pentru a susține viața și ratele inegale și devastatoare de deces din societatea noastră.[1,3]

Majoritatea persoanelor infectate cu noul coronavirus au avut forme ușoare și moderate ale bolii și s-au vindecat în câteva săptămâni. În schimb, sunt foarte multe persoane care au supraviețuit infecției COVID-19, după ce au avut nevoie de intubare și o spitalizare pe o perioadă mai lungă și care au rămas cu o serie de efecte adverse pe termen lung.[2]

Infecția COVID-19 s-a dovedit a fi mult mai mult decât o boală respiratorie. Poate afecta mult mai multe organe, nu numai plămâni - de la piele și mușchi până la ochi, inimă și rinichi - creând probleme de sănătate pe termen lung. Printre acestea se numără oboseala, vedere încețoșată, dificultăți de respirație, fibroza pulmonară, sechele cardiovasculare, tulburări digestive, dureri musculare, confuzie, stări depresive dureri de cap și chiar halucinații. [6]

Perioada pandemică a necesitat intervenție specializată complexă. Instituțiile medicale, sociale și cele de învățământ s-au pomenit în fața unei mari provocări - cea de a face față acestei pandemii, pereclitând la minim procesul de lucru.

În cadrul echipei multidisciplinare, alături de alți specialiști din primă linie, ASISTENTUL SOCIAL are un loc onorabil în cadrul acesteia. Asistența socială este fundamental o profesie bazată

pe drepturile omului. Etica profesională și obiectivele de bază a specialiștilor din domeniul social se bazează în general pe respectarea drepturilor omului. Acest lucru nu este diferit și în perioadele de criză, așa acum s-a dovedit a fi și pandemia legată de infecția cu virusul SARS-CoV-2.

Persoanele din domeniul asistenței sociale sunt acei oameni invizibili care fac o muncă enormă pentru societate, în special pentru persoanele social-vulnerabile. Indiferent de situația socială, politică sau de sănătate, indiferent dacă există carantină sau nu sistemul de asistență socială trebuie să fie funcțional, iar asistentele, asistenții, lucrătoarele și lucrătorii sociali *au rolul să acorde suport persoanelor în dificultate*, să meargă în vizite în familii, la persoanele în etate și la persoane cu dizabilități, să acorde sprijin în soluționarea problemelor apărute din cauza șomajului, precum și în rezolvarea problemelor de ordin financiar, social și emoțional, inclusiv să ofere suportul necesar femeilor afectate de fenomenul violenței în familie.[5]

Asistenții sociali sunt nevoiți să răspundă la situații fără precedent și au trebuit să se adapteze rapid și extensiv la dimensiunile de sănătate, cele sociale și economice ale crizei pandemice. În Marea Britanie, răspunsul la asistența socială a fost modelat în primul rând la nivel local, prin intermediul autorităților locale, al trusturilor de sănătate și asistență socială și al altor agenții angajatoare și de conducere, cu unele orientări ale guvernului central. Asistenții sociali au fost desemnați lucrători esențiali pe tot parcursul.[4] Modelul britanic este unul eficient, care a fost preluat parțial și în alte țări, printre care și R.Moldova.

În țara noastră *asistenții sociali joacă și vor continua să joace un rol integral* în răspunsul la pandemia COVID -19 prin sprijinul direct oferit cetățenilor, oferind cât mai multă continuitate a serviciilor sociale posibile și răspunzând noilor cereri și așteptărilor din partea acestora. Îndatoririle, abilitățile, cunoștințele și expertiza celor din domeniul social se dovedesc a fi esențiale în această activitate dificilă pentru societate..

În procesul de studiere a situației legate de pandemia COVID în R.Moldova, în perioada ianuarie- martie 2021, a fost realizat un studiu ce a avut ca **scop** determinarea rolului asistentului social în reabilitarea psiho-emoțională și socială a persoanelor afectate de COVID în Republica Moldova. **Obiectivele de bază** în acest mini studiu au fost: analiza situației pandemice din R.M și din lume, realizarea unui sondaj de opinie și propunerea unor recomandări privind eficientizarea prestării serviciilor sociale și de sănătate în R.Moldova.

În cercetare au participat 20 respondenți, dintre care 10 asistenți sociali comunitari, 10 lucrători medicali – 8 medici de familie și 2 asistente medicale.

Pentru realizarea scopului propus a fost petrecut un *sondaj pentru studierea opiniei specialiștilor referitor la rolul asistentului social în cadrul echipei multidisciplinare din prima linie în luptă cu pandemia*. Astfel, printre cele mai importante **atribuții ale asistentului social**, care vin și ca niște recomandări, pe care le-au remarcat specialiștii din prima linie, se pot enumera:

• *furnizarea de informații corecte, complete și utile despre disponibilitatea serviciilor sociale și de sănătate precum și asigurarea accesului cetățenilor la acestea*. La această concluzie au ajuns 7 asistenți sociali și 8 lucrători medicali.

- *informarea continuă și stabilirea unor forme noi și sigure de comunicare cu beneficiarii, de ex. prin intermediul rețelelor de socializare(messenger, viber, sms.)* La această concluzie au ajuns 9 asistenți sociali și 7 lucrători medicali.

- *consiliere psihologică pentru depășirea situației psiho-traumatizante legate de boala gravă, depășirea stărilor anxioase legate, sechelele post Covid sau depășirea traumei și doliului cauzate*

de decesul unui membru din familie. Această părere au împărtășit-o în sondaj 8 asistenți sociali și 6 lucrători medicali

- triaj telefonic cu referire la administrarea corectă a medicamentelor, monitorizare cu privire la respectarea tuturor recomandărilor medicilor cu privire la tratamentul de lungă durată în situațiile infectării cu COVID -19. De această părere au fost toți cei 10 lucrători medicali dar și 6 asistenți sociali.
- Promovarea drepturilor omului în mod practic, inclusiv prin intermediul activităților de advocacy și utilizarea cunoștințelor juridice, soluționarea rapidă și eficientă problematicei ce ține de pierderea locului de muncă în urma pandemiei și consecințele acesteia asupra vieții familiale., căutarea alternativelor job-ului pierdut. De această părere sunt toți cei 10 asistenți sociali dar 4 dintre medici care conștientizează efectele pandemiei asupra tuturor nivelelor vieții sociale.

Schimb de experiență și bune practice dintre specialiștii din domeniul social și medical din diverse țări realizate chiar și în format on-line, pentru a identifica soluții cât mai eficiente de reabilitare psiho-emoțională și reintegrare socială post-covid, precum și promovarea politicilor și practicilor incluziv în cadrul diverselor instituții de menire socială. Această părere o susțin toți cei 10 asistenți sociali și 6 medici.

În urma analizei generale a sondajelor cu lucrătorii medicali, aceștia au declarat în unanimitate că sprijinul și ajutorul asistenților sociali comunitari este unul major în această perioadă dificilă. Având în vedere numărul extreme de mare de pacienți care se tratează la domiciliu, în diferite stadii ale infectării, medicii de familie nu reușesc fizic întotdeauna să monitorizeze și să contacteze zilnic pacienții, iar în aceste cazuri ca o *recomandare* ar veni idea ca asistentul social comunitar să fie figura –cheie care ar face parte din triada medic-pacient-asistent social și care ar veni ca un ajutor extrem în derularea eficientă a procesului de reabilitarea pacienților post-covid și ar pune în aplicare cele menționate de specialiști în această mini cercetare.

În urma analizei situației pandemice la nivel național și internațional, în urma realizării acestui sondaj dar și experiența profesională din domeniul social îmi permite să *concluzionez* că, într-adevăr, *munca în echipă* este una extrem de importantă în domeniul social, mai ales când apar situații de o complexitate majoră precum a creat-o pandemia de COVID-19. Conlucrarea asistentului social comunitar cu medicul de familie devine una evidentă și necesară în aceste condiții iar succesul intervenției depinde foarte mult de profesionalismul acestor figuri-cheie din societate precum sunt asistentul social și medicul.

Rolul crucial al asistenților sociali în strategia generală de sănătate publică și bunăstare în această pandemie ar trebui să fie mai bine recunoscut și susținut la nivel național, în timp ce asistenții sociali rămân împuterniciți să acționeze pentru a susține comunitățile locale, familiile și persoanele în dificultate.[4] Asistenții sociali sunt cheia sistemelor locale de protecție socială iar aceștia trebuie să sprijiniți mai mult pentru a realiza acest lucru atât în perioade normale dar și în cele excepționale.

Bibliografie:

- <https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/coronavirus.html>
- <https://ansp.md/wp-content/uploads/2020/10/Ghidul-national-Reabilitarea-medicala-a-pacientilor-cu-infectia-COVID-19-aprobat-prin-ordinul-MSMPS-nr.889-din-28.09.2020-%D0%BA%D0%BE%D0%BD.pdf>
- Rapid assessment of service delivery for mental, neurological and substance use disorders during the COVID-19 pandemic, Mental Health and Substance Use Programme July 2020, http://www.emro.who.int/images/stories/mnh/documents/mns_rapid_assessment_during_COVID19.pdf?ua=1.
- <https://www.basw.co.uk/role-social-workers-pandemic-and-its-aftermath-learning-covid-19>
- <https://moldova.unwomen.org/ro/noutati-si-evenimente/noutati/2020/04/from-where-i-stand---social-workers>.
- <https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/efectele-pe-termen-lung-ale-infectiei-covid-19>.